

Pelastusosaston lausunto - Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Taustaa

Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutoksia ympärivuorokautista terveydenhuollon päivystystä sekä leikkaustoimintaa koskevaan sääntelyyn. Jatkossa kullakin hyvinvointialueella olisi yksi nimetyllä paikkakunnalla sijaitseva yliopistollinen sairaala tai keskussairaala, jossa on väestölle avointa ja sairaalan toiminnan varmistavaa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Uudellamaalla HUS-yhtymä voisi päätöksensä perusteella ylläpitää tällaisia sairaaloita useammalla kuin yhdellä paikkakunnalla.

Käytännön vaikutuksena ehdotuksesta olisi, että monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ja siten ympärivuorokautista päivystystä edellyttävää leikkaustoimintaa ei voisi jatkossa järjestää Kemissä, Savonlinnassa, Oulaisissa, Salossa ja Valkeakoskella sijaitsevista sairaaloista eikä synnytyksiä hoitaa enää Kemissä.

Perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautisen päivystyksen osalta luovuttaisiin sääntelystä, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää tätä toimintaa koskevan poikkeusluvan. Sen sijaan laissa säädettäisiin, millä paikkakunnilla on mahdollista ylläpitää tällaista perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautista päivystystä. Ylläpito olisi mahdollista Ivalossa, Kemissä, Kuusamossa, Savonlinnassa, Pietarsaareissa ja Raaseporissa. Ministeriön myöntämä poikkeuslupa on tällä hetkellä voimassa myös Iisalmen, Jämsän, Kouvolan, Raahen ja Varkauden päivystystoimintaa koskien. Näissä paikkakunnilla ei poikkeusluvan voimassaolon päätymisen jälkeen enää voisi ylläpitää tällaista ympärivuorokautista päivystystä. Kiireellisen hoidon tarpeen arviointia sekä ilta-aikaisen ja viikonlopun kiirevastaanotto toiminnan ylläpitoa koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Ehdotuksessa lievennettäisiin edellytystä, jonka mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on monierikoisalainen ympärivuorokautinen päivystys. Osaa leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävästä päiväkirurgiasta ja lyhytjälkihoitoisesta eri erikoisalojen leikkaustoiminnasta voisi suorittaa laissa nimetyissä sairaaloissa. Lisäksi muissakin terveydenhuollon toimintayksiköissä voisi suorittaa

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

tiettyjä anestesioilogista osaamista edellyttäviä kevyttä nukutusta tai puudutusta vaativia toimenpiteitä. Yllä kuvatuista leikkauksista ja toimenpiteistä säädettäisiin myöhemmin asetuksella. Laissa myös selkeytettäisiin sääntelyä siitä, millä edellytyksin leikkauksia ja muita edellä mainittuja toimenpiteitä voisi hankkia muilta palveluntuottajilta.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024.

Pelastusosaston lausunto

Esitysluonnoksen kohdassa 4.2.3 Vaikutukset muihin viranomaisiin, ei arvioida lainkaan esityksen mahdollisia vaikutuksia pelastustoimeen. Sisäministeriön pelastusosaston näkemyksen mukaan esityksellä voi kuitenkin olla joitain vaikutuksia esimerkiksi pelastustoimen suorittamien ensihoitopalveluun kuuluvien tehtävien määrään ja pelastustoimen omaan valmiuteen vastata sille kuuluvien tehtävien hoitamiseen.

Ensihoitopalvelun sisällöstä säädetään terveydenhuoltolain 40 §:ssä. Ensivastetoiminnalla tarkoitetaan hätäkeskuksen kautta hälytettävissä olevan muun yksikön kuin ambulanssin hälyttämistä äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan tavoittamisviiveen lyhentämiseksi ja yksikön henkilöstön antamaa hätäensiapua, joka on määritelty ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

Valtaosin ensivastetoimintaa hoidetaan maassamme pelastustoimen resurssein. Toimintaan osallistuu niin hyvinvointialueiden pelastuslaitoksien kuin myös erityisesti keskustaajamien ulkopuolella sopimuspalokuntien resurssit ja henkilöstö. Joillakin hyvinvointialueilla on otettu käyttöön lisäksi ns. hybridi- eli monitoimiyksiköitä, joissa samassa yksikössä työskentelee ensihoitaja ja pelastaja siten, että yksikkö osallistuu sekä ensihoidon että pelastustoimen tehtäviin.

Esitysluonnoksen kohdassa 4.2.2.4 Vaikutukset ensihoitopalveluun, mukaan ensihoitopalvelun kapasiteetin tarpeeseen ja toisaalta ensihoitopalvelulle tarvittavaan ohjeistukseen voi tulla tarvetta muutoksiin niillä alueilla, joilla muutoksia ympärivuorokautiseen päivystykseen ehdotetaan. Edelleen todetaan, että esitettyjen muutosten vuoksi ensihoitopalveluun arvioidaan kansallisella tasolla tarvittavan lisäkapasiteettia noin kuusi hoitotason ensihoitoyksikköä. Kukin hyvinvointialue arvioi oman tarpeensa päättämänsä ensihoidon palvelutasopäätöksen vasteaikojen ja yksiköiden käyttöasteen mukaisesti. Ensihoitoyksiköiden käyttöaste ei voi nousta liian korkeaksi, jotta kaikissa tilanteissa pystytään vastaamaan hätätilapotilaiden hoitoon.

Sisäministeriön pelastusosaston näkemyksen mukaan, jos esitetyt muutoksen johtavat siihen, että joillakin alueilla ns. ambulanssityhjiöt lisääntyvät koska ambulanssi on pitkällä potilaskuljetuksella päivystävään sairaalaan, voi sillä olla vaikutuksia myös pelastustoimeen. Pelastustoimen suorittaminen ensivastetehtävien määrä voi lisääntyä, kun potilaan luokse joudutaan hälyttämään entistä useammin pelastustoimen yksikkö koska ambulanssia ei tehtävään ole hälyttää. Tämä sitoisi pelastustoimen yksiköitä enemmän kiireellisiin ensihoidon ensivastetehtäviin ja voisi joissain tilanteissa heikentää pelastustoimen omaan valmiutta sille kuuluvien tehtävien hoitamiseen. Jos ns. hybridiyksiköitä käytettäisiin lisääntyneisiin potilaskuljetuksiin, aiheuttaisi sekin pelastustoimen resurssien heikentymistä. Tällöin yksikkö olisi kuljetustehtävän ajan pois varsinaiselta toiminta-alueeltaan eikä silloin olisi käytettävissä pelastustoimen tehtäviin.

Pelastusylijohtaja

Kimmo Kohvakka

Lainsäädäntöneuvos

Annika Parsons

Liitteet

-

Jakelu

Tiedoksi

VN/15915/2024-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: